

Kötelemem magamat, áztatódemenőit saját költségen építeni, kenderterületet beszerezni s a terményt saját költségemen feldolgozni.

A termelői szövetkezet válasszon magának egy felügyelő bizottságot, mely bizottságnak feladata legyen: minden kiadást ellenőrizni, szintugy köteleességében áll, a nyereségből nyert kész kender mintőség, súly és értékre nézve evidenciában tartani, továbbá a kikészítés alá vett nyereségből kikészítési költségeiről és végleges értékesítéséről a szövetkezetnek egy a tapasztalat útján szerzett hű eredményi képét bemutathassa.

Zsótér ur, mint értekezleti elnök, megköszönte egy Szobonya érdekes felolvasását, mint az én előadásomat az ó-becsei gazdák nevében, mely köszönetkifejezés a jelenlevő gazdák által éljenekkel lett meg erősítve.

Miután Györgyevics Iván ur, ó-becsei nagybirtokek, még szíveskedett a szerb gazdáknak az előadást szerbül megmagyarázni, azok is tetszéssel vették fel az előadást.

Zsótér ur azon kérdést intézte a gazdákhöz: foglalkozunk-e a kendertermelés kérdésével s ha igen, mit tegyünk? Helyeslik-e az urak, hogy egy három tagú bizottság megválasszassék, mely bizottság pihatólna, ha nem találkozná-e valaki, aki nagyobb hasznot ígérne, mint Luftnak előadásából mutatkozik, vagy ha nagyobb haszon nem mutatkoznék is, de ugyanazon hasznot feldolgozás nélkül is megkaphatnók.

Erre egyhangulag beleegyeztek, hogy a termeléssel hajlandók foglalkozni, beleegyeztek a bizottság megválasztásában is, de hogy miért nem lett a bizottság az értekezletben résztvevőkből megválasztva az előttem talány s megfoghatatlan, s hogy kit választottak később is a bizottságba, előttem ismeretlen, de még ismeretlenebb előttem az, hogy mit tett a megválasztott bizottság december hó 27-e óta, mert velem ezen kérdés fölül azóta bizottsági tag nem érintkezett, de igen is érintkeztem igen sok érdeklődő felekkel.

Zsótér ur talán azt gondolja a szerencsén meg-tette kötelességét, a szerencsén mehet.

O-Becse, 1886. január hó.

Luft Károly.

Hírek.

Csütörtökön d. u. 3 órakor a bíráló választmány főispán ur elnöklété alatt ülést tart. Tárgya Rakin Józsa Cservenkában megválasztott képviselő választása elleni panaszkérvény.

Zombor város f. hó 3-án rendkívüli közgyűlést tartott. Tárgysorozat: Belügyminiszteri leirat, az 1886. évi városi köz költségelirányzat jóváhagyása iránt. Tudomásul vétetik s kiadatik a városi tanácsnak megfelelő eljárás végett. — Belügyminiszteri leirat a városi szervezési szabályrendelet tárgyában. A szervezési szabályrendelet a leirat következményeihez képest apró módosításokkal kiigazítottatni határozottatott. — A városi központi választmánynak jelentése, az 1886. évre érvényes országgyűlési képviselőt választók névjegyzéke tárgyában. Eszerint van összesen 1886-ra 1526 összeírt választó, még pedig a Belvárosban 228, Felsővárosban 320, Cservenkában 287, Szelenesében 376, Bánáiban 315. — Vallás és közoktatásügyi királyi miniszteriumnak leirata Falcione Gyula ösztöndíjadományozása iránt. A közgyűlés már kétszer megokolt előbbi ajánlatát Oláh Béla orvosnevelők javára újból is fentartja. Valóban ideje volna, hogy ezen derék ifjú ellen, aki ugyis csak két évig lesz a stipendium élvezője, megszűnnének áskálódni azok, akik ezzel kérelmeket esetleg a jövőre nézve is veszélyeztetik. — Főispán ur fölhívja a közgyűlést, hogy a megejtendő tisztújításra a pályázatok benyújtására és a választásra határidőt tűzzön ki. Barthali indítványára a folyamodványok 14 ig adandók be, a választás 17-én lesz. — Főispán ur előterjesztéséhez képest Gerlich János virilis bizottsági tag helyett, mint kinek jogcíme időközben megszűnt, a soros póttag dr. Spitzer Mór behivatni rendeltetik.

Felhívás Zombor város bizottsági tagjaihoz. Van szerencsénk az 1886. évi február hó 6-án szombaton d. u. 2 órakor a színházi vendéglő nagy termében tartandó értekezletre a város biz. tagjait f. hó 17-én megejtendő városi tisztújítás tárgyában meghívni. Tisztelettel Zomborban, 1886. évi február hó 6-án. Reitter Nándor, Vértési Károly, Zsuffa Vince, Tereza Mór, Gottlieb Márton, Jakobszics Mihály, Zsuljevics Demjén, Bálics Mátyás, Harp József, Millassevics János, Thum Vince, Stebler Lajos, Szauerborn Károly, Odry János, Husvéth István, Heindlhofer Róbert, Pekánovics András, városi bizottsági tagok.

A külai kir. közgyűző állására pályázat van hirdetve.

A zombori állami főgimnázium régiség- és pénzügyintézményének Prokopp György építész adományozott egy török bárót. Mayer Mihály fodrász egy török kávékanna részfelét. Midkét tárgy az apácázárda építésénél találtatott. Tuna Antal kéményseprő 3 drb kövület. Schnöller Károly, Bernhardt Szaniszló, Rottinger Jakab és Husvéth István urak pedig az intézet éremgyűjteményét voltak szívesek szaporítani. Ezért köszönetet mond nekik az igazgatóság.

Zárszámadási kimutatása a zombori jótékony magyar egyesületnek 1885-ik évi január 1-től december végéig. Bevétel: Pénztári maradvány 1884. évről 119 frt 50 kr. Tagok évi befizetése 621 frt. Tiszta jövedelem a rendezett tánevigalomból 20 frt 19 kr. A zombori takarékpénztár adománya 150 frt. Ugyanannan visszavett tőke 350 frt. Különléle adományok 55 frt. Összes bevétel 1315 frt 69 kr. Ebből a kiadás 1260 frt 45 kr. Maradt készpénz 55 frt 24 kr. Ehhez: A helybeli takarékpénztárban elhelyezett tőke 8282 frt 80 kr. Ennek kamata 1885. évben 446 frt 82 kr. Magyar veres kereszt egyleti 2 sorsjegy 10 frt. Összesen 8794 frt 86 kr. Ehhez a kisdévodai alap-tőke: A zombori takarékpénztárban elhelyezve maradt az 1884. év végén 6767 frt 84 kr. Ez utáni kamat 1885. évben 342 frt 59 kr. 1885. évi általános jövedelem 25%-a 272 frt. Összesen az 1885. év végéig az egész vagyon 16,177 frt 29 kr. Kiadások: Segélyezések: egyszer s mindenkorra 59 frt. Több havi 85 frt. Egész évi 488 frt. Temetkezési 4 frt. Arvatar-

tási 24 frt. Karácsonkor iskolás szegény gyermekek felruházására 275 frt. Nyomatványokért 8 frt. Egy-letti szolgabér 40 frt. Különléle 5 frt 45 kr. 1885. évi jövedelem 25%-a a kisdévodai alap-tőkéjéhez csatol-tatott 272 frt. Összes kiadás 1260 frt 45 kr. — Kelt Zomborban, 1885. évi december 31-én. Esztergamy Bor-bála, egyleti elnök. Frendly Mihály, egyleti pénztár-nok. A megvizsgált főkönyvi rovatai szerint készült eme zárszámadási kimutatás helyesnek találtatott. Kelt Zomborban, 1886. évi január hó 27-én. Gräff Paula, Vértési Aranka, dr. Margalits Ede, a közgyű-és által kiküldött számvizsgáló bizottság.

Kulai hírek. Vruza József, szegedi pénzügyigazgatósági számtiszt, tekintettel a kulai m. kir. adó-hivatal terhes és sok teendőire, kiegészítőül időlegesen ide tette át. — Homay J az „Elefant” vendéglője jan. 30-án polgári bált adott, a mely azonban a luskos időjárás miatt is, jobban sikerülhetett volna (!) s így a szegényalaj javára Homay ur által felajált bizonyos quótapercen is elmaradt.

A „Bácska” f. é. 3-ik számában kérdés tette azt, hogy egy puska, melynek 4 esőve van és 2-2 eső felváltva használják, miként adóztatik meg? Tekintve, miszerint a puska szerkezeténél fogva kétesüvő és a csövek felváltva használtnak, a felesleges két eső mint a puskának csak a kis alkatrésze, a megadóztatásnál figyelembe nem vétethetik és meg nem adóztathatnak. Mert azon körülmény, hogy vadászatra használt kétesüvő fegyverhez felváltva négy vagy több eső használják, a megadóztatásnál mérték-adó nem lehet. Egy finác.

Színházi műsor: Szombaton „Rip-Rip, Rip van Winkle” repényes operette. — Vasárnap: „Sári néni” népszínmű. — Kedden: „A koldús diák” vig operette. — Előkészítetek: „Buborékok.” — „Eleven ördög.” — „Sötét pont.”

Városi földek bérbeadása. Arverések 1886. évi február hó 10., 11-én bukováci I. és IV. részlet az árokon kívül. Február 12-én ugarlegetők, tavak és mocsárok. Február 22. és 23-án szatpári járás. Február 25-én szontai járás. Február 27-én ns. militics járás. Március 2-án bajai járás (Nenadits). Március 5-én alsó epreskert és a fehér gödröknél fekvő föld-részlet.

A parabutyi kaszinó-egylet 15 éves fenállásának emléknapiját f. évi február hó 24-én a kaszinó helyiségben tartandó ünnepélyességgel fogja megülni, és pedig: I. 8 órakor este társas vacsora. — II. Tom-bola. — III. Tánc világos viradtig.

Hymen. Hoffmann Vilmos kernyajai lakos eljegyezte Trebics Sarolta k. a-t Bajsán.

Zentán Kovács Steván adai lakos 400 frtra, becsült ingatl. ápril 15-én elárvereztetnek.

A topolyai önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályaait m. kir. belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

Beküldetett. Az új elemi iskolai tornahelyiség előtt a járókat az egész télen át oly nagy sár fedi, hogy emiatt ugyszóván az egész utcasonon lehetlenné van téve a közlekedés. A köztisztaság érdeké-ben kérjük t. rendőrkapitány urat, hogy szíveskedjék-ezt a járot néha-néha a városi drombókkal letisz-títani.

A helybeli Polgári Kaszinó f. hó 13-án zárt-körü társas vacsorát rendez. Egy teríték ára 1 frt 60 kr.

Hruby Gusztáv, ügyvéd irnok f. hó 3-án d. e. 11 órakor agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

Mult hó 30-án tartotta a bezdáni kaszinó sa-ját könyvtára javára fényesen sikerült zártkörű tánc-igalmat a nagyvendéglőnek nem valami nagy tér-mében. A tánc kezdete 7 $\frac{1}{2}$ órára volt kihirdetve, azon-ban 8 $\frac{1}{2}$ órára volt már, midőn az első hölgy megjelent. Már azt hittük, hogy a csunya időjárás miatt elma-radnak az ezen bálra rendszeren nagy számmal megje-lenni szokott hölgyek, azonban mily kellemesen esá-lódtunk, midőn 9 órakor zsufozt tantermet láttunk, telve különböző koru, és igen csinos hölgyekkel. A tánc 9 órakor vette kezdetét a szépen díszített terem-ben, melyet a bezdáni városi kertész igen szép, külö-nösen külföldi virágokkal díszített. A hölgyek nagy-on luxurióz toilletkekben jelentek meg és valóban bátran elmondhatjuk, hogy még nagyobb városokban is ritkán látni oly drága toilletteket. A rendezőkről csak dícséretet mondhatunk, nemkülönben az ételek, italok és kiszolgáltatásról, az ételek igen izlésesek és olesők voltak, a kiszolgáltatás eléggé gyors volt. A tánc fesztelen jó kedvvel egész reggelig tartott. Volt azonban árnyoldala is a bálnak, t. i. a zene. Ez nem volt épen kielégítő, lévén az a bezdáni első banda. Eddig még mindig zombori zenészek voltak és most nem kis csodálkozásunkra bezdániai. Igaz, hogy sok-kal többre került volna és így nem sok tiszta haszon lett volna. Mint halottam, 15—20 frt a tiszta haszon, a mi elég kevés azon nagy közönség számához képest, de nem kevés, ha meggondoljuk, hogy a terem díszítése, zenészek, cotilhonok stb. mind ezen pénzből kerültek ki. Láttunk a táncolók közt sok vi-dékit, különösen zomboriakat. Az első négyest 30 pár táncolta. Altalában azonban bátran elmondhatni, hogy mindenki csak meglepéddel távozott ezen bál-ról és azt kívánta, hogy bárcsak minél több ily tánc-igalom volna ebben az unalmas Bezdában. Végül közlöm az ott levő hölgyek névsorát, és ha valakinek nevéét esetleg kitéljettem volna, ne gondolja, hogy ellenszenvből tettem azt, hanem csak véletlenségből. A következő hölgyek voltak jelen: Bencéné, Bogyóné, Bosnyák Jánosné, öz. Burgstaller Sándorné, Csirszka Konradné, dr. Fleckenstein Ferenéné, dr. Goldschmiedt Dezsóné, Juszticz Károlyné, Loschitz Béláné, Loschitz Ignácné, Loschitz Jakabné, Loschitz Károlyné, ifj. Loschitz Lajosné (Kernyajá), Loschitz Lipótné, Lo-schitz E. Mórné, Loschitz Mórné, Loschitz Sándorné (Rigyica), Pencz Lászlóné, Póth Mihályné, Schultz Kristófné, Steiner Miksáné, továbbá Csirszka Mariska, Donoszlovits Vilma (Mohács), Freund Katica (Palánka), Loschitz Adél, Loschitz Lenka, Loschitz Karolina, Póth Berta, Schultz Eri, Szedressy Mari, két Zsubori N. kisasszonyok. G.

A szt.-tamási ifjuság által jan hó 10-én ren-dezett tánevigalom alkalmával utólag felülfizettek még Keszerics ügyvéd 60 krt és Theodorovits Dóme 60 krt, összesen 1 frt 20 krt.

A helybeli Nép Kör folyó hó 1-én igen szá-peu sikerült tánevigalmat rendezett az „Arany-orozslánhoz” címzett vendéglőben lévő saját helyisé-gében. Városunk lakosságának ugyszólván valamennyi osztályát képviselve láttuk az estélyen. Ott voltak a kör tagjain kívül, Sándor Béla, főispán ur ó mel-tósága, továbbá Vértési, Pocskai, dr. Molnár L. Szemző Gyula, Szemző István, Vojnits D., Millasevics, Szakáll, Gruber, dr. Pávlovits urak, valamint szerb testvéreink számos előkelő tagja. Táncoz fiatal emberek meglehe-tős nagy számmal jelentek meg, de annál kisebb szá-mal volt képviselve a szép nem. Tudósítónk a táncos-nők sorából a leányoknak követező névsorát állította-össze: Gordos Mariska, Berlekovits Nina, Andráska Etelek, Bálics Nina, Frank Ciza, Dörner Zsófia, Steb-ler nővérek, Antunovits Teréz, Takó Mariska, Kiss Nina, Popinyi Róza, Merstetter nővérek és Csapanda Jozefa. Azon kívül igen jelentékeny volt a menyecs-kéknek száma is, kik versenyt táncoltak a hajado-nokkal. A tánc 8 órakor vette kezdetét Herczenberger Károly zenéje mellett s az utolsó csárdásnak vége csak reggeli fél 6 órakor lett, mikor is a közönség széteszlott. A négyeseket átlag véve 30 pár táncolta. A vendéglős izletes ételekkel szolgált. Altalában a népkörnek a bálja méltán sorakozik az idei farsang-ban tartott bálók sikerültjei közé. Mint halljuk, a buzgó igazgatóság a sikeren felbátorodva, szokásos közvacsoráját is meg szándékszik tartani. Vajha ezen estélyek teljesen összehajthatók s összeszoktatnák társadalmunk különféle rétegeit; hogy aztán amit a fe-hér asztalnál megtanultunk, a zöld asztalnál is tud-juk... az egyetértést.

Gombos és Erdőd között a kompözlekedé-f. hó 2-től kezdve a gyors- és teherforgalomra telje-sen, a személyforgalomra csak a nappali 803. és 804. számú vonatokkal nyitattik meg; utóbbi korlátozás még néhány napig tart.

Zsupánszky Pál bűnügyével foglalkozott f. hó 2-án a kir. tábla III. büntető tanácsa. Az előadó követezőleg ismertette az ügyet: Benkő Kálmán a magyar földhitelintézet nevében 1881. április 23-án a nagykikindai kir. törvényszéknél Zsupánszky Pál zombori ügyvéd ellen esalás és okmányhamisítás miatt bűnvádi följelentést tett. Azt adta elő, hogy Zsupánszky Pál hamis okmány alapján s Stankov Persida, Stankov Milos és Stankov Axentie álnévek alatt 25,000 frtot esalt ki az intézettől. Ugyanaz év május 2-án Benkő egy másik följelentést is tett Zsupánszky el-len, nevezetesen azt, hogy Zsupánszky Milics Sándor név alatt s ugyancsak hamis okmányok alapján 68,000 frtot esalt ki az intézettől. A nagykikindai kir. tör-vényszék elrendelte a vizsgálatot, de ennek nem volt eredménye mindaddig, míg Zsupánszky Pál Bécsben el nem fogták. Zsupánszky ugyanis az osztrák föld-hitelintézetől 120,000 frtot akar kicsalni, de rajta vesztett. A bécsi rendőrség elfogta s átadta a bécsi törvényszéknek. Csak ekkor tűnt ki, hogy Zsupánszky ugyanaz az egyén, aki az említett álnévek alatt a magyar földhitelintézetet is megkárosította. A nagy-kikindai kir. törvényszék ekkor Zsupánszky vayo-nára elrendelte a fenytő zárlatot. E végzés ellen a vádlott ügyvédnek a Zsupánszky néje fölébezték, a kir. tábla azonban a törvényszék végzését helyben hagyta.

Az ó-szivaci ifjuság f. hó 11-én az ottani kis-ded óvó javára zártkörű tánevigalmat rendez.

Beküldetett. Ha városunk már annyit áldoz a világításra, nem értjük azt az indolenciát, mellyel a lámpa-gyújtó drombókkal szemben viselkedik. Mert hát ki ellenőrizi ezeket? Senki. Innen van, hogy az egyik utcasonon úgy ki van húzva a lámpa bele hogy annyira kormos lesz az üveg tőle, hogy az ember csak akkor tudja meg, hogy lámpás van előtte, ha már alaposan belelőtte a fejét; a másikon pedig úgy pislog a lámpás, mint a kihalt élet. Néhol meg olyan szépen illeszlik be a cilindert, hogy olyan ferdén áll, akár a pizai torony. Kérünk erélyes el-lenőrzést!

A topolyai ifjuság folyó hó 2-án az ottani kis-ded óvó javára zártkörű tánevigalmat rendez. A tiszta jövedelem a topolyai önk. tűzoltó egylet javára fordítatik.

Monostorszeghen mult évi január hó 8-án Györgyevics István falubeli cigány az esti órákban elment szeretője, Balog Anna házához. A lány egy esomó cigány legényel javába mulatott. Györgyevics az ajtó küszöbén megállva, Balog Mihálynét és Balog Annát kik egymással szemkötött ütkek, előbb vad te-kintettel nézegette, majd vadállatként szeretőjére ro-hant és a kezében levő kést szívébe dőtte; Balog Mi-hálynét, ki rémülteben leányához ugrott, szintén le-dőtte. A két asszony nem sokára meghalt. A gyilkos elfogatván, tettének indokál dühét hozta fel, melyet szeretője ébresztett benne. A zombori kir. törvényszék és a kir. tábla szándékos emberölés miatt 15 évi fe-gyházra ítélte. A kir. kuria II. büntető tanácsa f. é. ja-nuár 28-án az alsóbb bíróságok ítéletét megváltoztatta és vádlottat a btkönyv 280 §-a alapján életfogytig tartó fegyházra ítélte.

Színház.

A bérlet ugyan szépen kezdődött! A három meg-nyitó előadás után — mely még türethető volt — azt vártuk, hogy a társulat tagjaiban megerősödvé, mű-vészi magaslalon álló darabban s játékkal fogja a mű-értő bérleket meglepni. Ne gondoljuk, nem értünk mi ez alatt valami nemzeti színházi előadást. Nem. Megvan azonban egy vidéki városra nézve is — s je-gyeztek meg azt, hogy Zombor közönsége mértő — a mérték, mely kell, hogy a szükséghez képest enyhe legyen, de kell, hogy határozott is legyen, s tiltakozzék mindenki e mérték oly áthágása ellen, mely egy előadást a komédia nivójára süllyeszt le. S mi tiltakozunk is oly előadás ellen, mint a milyen a bérlet első száma volt s úgy hisszük a színügyi bizottság is fog tudni erélyes fel-lépésével nyomatékot szerezni a szerződésben kikötött feltételeknek. Mikor a bérlo közönség lekötelezte ma-gát 50 előadás kifizetésére, akkor minden darab él-vezhetőségét méltán elvárhatja és megkívánhatja, hogy az intendantura szigorubban gyakorolja jogait, mert a szintársulat erősebb felügyelet hiányában — s tudva

azt, hogy a közönség az unalmas estét úgy is a színházban fogja eltölteni — szívesen hajol a slendriánus felé. Az előadásról egyáltalán szólni se akarok. De hogy ily előadás, bagatellizálás a publikumnak, az is bizonyos. Előfordul Pesten is kevésbé öszszevágó játékok, a vidéken egy-egy ciklusban több rossz előadás is eltűrhető; ez mind hagyján, de mikor egy társulat a bérlet első számát egy kritikán alóli előadással kezdi meg, akkor jogunk van megróni azt, s az ilyen eshetőségek eltöltése végett, a város műértő közönsége érdekében erélyesen fellépni — a sajtónak. Alapos okunk van különben azt hinni, hogy ebben része van annak a viszonyoknak, melyben jelenleg Szabadka és Zombor színiügye áll. Szabadka ott tartja a jó színészeket, legfeljebb mutatón küldi el, ugyanezt cselekszi a zenekarral is, nekünk küldi azt, ami neki nem kell s élvezük folyton az X-ik bandát. Még csak 4 előadás volt s az egész ciklusra következtetni nincs jogunk, s reméljük, hogy ezután nem lesz így. S ha már megkötötték ezen ránk nézve nem igen kecses szerződés, legyen a bizottság azon, hogy Zombor is egyenjogú fél legyen, hogy lehetőleg kielégítsék ez is, az is. Ha alkalmunk lesz, szívesen fogjuk vadaló szavainkat vissza vonni s konstatálni a közönség megelégedését, melyért, úgy hiszem, ezután színészeink is törekedni fognak.

Ernő.

A megyei történelmi társulat kögyülése.

A megyei történelmi társulat kedden délután kögyülést tartott, melyen jelen voltak: Schmausz Endre elnök, Iványi István alelnök, dr. Margalits Ede titkár, dr. Schuller Simon pénztáros, Sándor Béla, Czirfusz Ferenc, Grossechmied Gábor, Mihályi János, dr. Molnár István Lajos társulati tagok és két szál főgymnasiumi tanuló, mint vendég.

Elnök üdvözlőleg megnyitván az ülést, fölkéri az alelnököt, hogy a megyei monografia tervezetere vonatkozó indítványát előadni szíveskedjék.

Ez indítvány lapunkban is közöltetett és így csak vitatás szükséges közölünk. Hozzászólottak: Czirfusz Ferenc. Nézete szerint a munka terjedelme lényegesen függ a szerkesztők kritikájától. Hiszen ha minden tágabb értelmű történelmi adatot, még az egyes községek településének viszonyosságainak részletes rajzát is befogadják: akkor a monografia szinte végtelemben terjed; ellenben, ha tömör rövidséggel s a fontos és lényeges adatok jellemző összeválogatásával készítetik: akkor rövidebb lesz ugyan, de ezen rövidség dicseretére fog válni.

Dudás Gyula, fiatal történelmszűnk Zentáról az ülésre be nem jöhettén, e lap szerkesztőjéhez írásban küldte be Iványi urnak indítványára vonatkozó válaszáat. Miután azonban e levél az ülésre későn érkezett, hadd kerüljön itten közlésre, mint az ügy egyik buzgó barátjának egyéni nézete.

Vármegyénk történetének megírásáról.

Schmausz Endre megyei alispán urnak, mint a történelmi társulat érdemes elnökének felhívására Iványi István szabadkai főgymnasiumi tanár betérjeszté javaslatát Bács Bodrogh vármegye monografiájának megírására nézve. E javaslat, melyet lapunk egyik mult száma is közölt s mely ekként olvasóink előtt is egész terjedelmében ismeretes, elvégre forduló pontot lenne hivatva képezni évek óta vajdó megyei monografiának megírásának ügyében, mert meg van téve immár az első lépés azon az uton, a mely a Bácskaság történetének megalkotására vezet.

Azonban amily örvendezve vettük tudomásul e várva-várt fordulópont bekövetkezését, ép oly nehéz aggodalmak keletkeztek bennünk akkor, amidőn eme javaslatot áttanulmányoztuk. Nézeteünk szerint ugyanis a szóbanforgó javaslat korántsem vehető olyannak, melynek alapján megyei monografiánkat megteremteni lehetne. Részünkről e javaslatot nem habozunk egyenesen olyannak nyilvánítani, mely a monografia megírását inkább gátolni, semmint előmozdítani fogja. Iványi ur ugyanis nem oly javaslatot terjesztett a megyei történelmi társulat elnökségéhez, a mely a vármegye történetének megírására vezető konkrét és részletes javaslat lenne, hanem olyant, mely egészben véve általánosságban szól a monografia megalkotásáról.

Es éppen ebben rejlik oka annak, hogy Iványi ur javaslatát nemcsak magunkéva nem tehetjük, de sőt a megyei helytörténelm megalkotására nézve hátráltatónak s akadályosnak tartjuk. Iványi ur általános szempontból indul ki s javaslatának csaknem minden határozott tervet nem ad. Elmondja mindenekelőtt, hogy nézete szerint kétféle monografiát lehetne iratni, t. i. egy nagyobb és kisebbet, vagyis egy drágábbat és egy olcsóbbat. Megjegyzí azután, hogy a kisebb terjedelmű művet mégis inkább ajánlja, még pedig nemcsak azért, mert azt könnyebb lenne elkészíteni, hanem mert az olcsóbb is. Miután pedig a monografia könnyebb és olcsóbb nemét megállapítani sikerült, Iványi ur anélkül, hogy itt is határozott javaslatlall lépne fel, áttér a szerkesztés módzataira. Nézete szerint ugyanis egy szerkesztő vezetése alatt többen írják a művet, akik aztán részarányosan osztóznak a munkadíjban. Végre kimondja a kérdéses javaslat, hogy a vármegye körülbelül mennyi pénzt fordíthatna a munka díjazására.

Ezekből áll röviden Iványi ur javaslata, melyet konkrét javaslatnak egyáltalában nem tekinthetvén, megyei történetünk érdekében ki kell mondanunk azt, hogy nem az itt említett s a javaslattevő által proponált módok azok, amelyek Bácska megye történetének megírására vezetnek. De nézzük közelebbről Iványi ur javaslatát. Mindenekelőtt egészen helytelen eljárásnak kell tartani azt, hogy a javaslattevő kétféle művet ajánl. Ha már arról lenne szó, hogy hányféleképen lehet Bácska történetét megírni, mi mindenestre nem két, hanem akár huszonnégy módot is tudunk volna felemlíteni, de itt nem erről, hanem arról kell szólni, mily monografiát lehet ez idő szerint iratni? A vármegye közönsége, ha egyszer ez úgy a megyei kögyülés elé kerül, nem

azt óhajta tudni, hogy hányféle monografiát lehetne iratni anyamegyénkről, hanem azt, hogy milyet lehet. Iványi urnak tehát mindenekelőtt azt kellett volna javaslatában előterjeszteni, hogy mily munkát tart ő jelenleg megalkothatónak, s aztán alaposan kellett volna okadatolnia, hogy miért éppen azt és nem mást hoz javaslatba.

Amít azután javaslattevő a szerkesztésre nézve elmond, az a mily általános, ép oly felületes is. A szerkesztő feladata Iványi ur szerint a dolgozótársak munkáinak egybeillesztése lenne. Kérdés azonban, a dolgozótársak tulajdonképp mit írának? Azt-e, amire vállalkoznak, vagy azt, amit a szerkesztő reájok bízna? E kérdésekre a javaslat nem felel, pedig ha már egy egész szerkesztéshez hozná létre a monografiát, úgy a javaslatnak kétségkívül első sorban arról kellene szólni, mi a dolguk a munkatársaknak? Iványi ur egy szóval sem szabja meg a szerkesztő és az írók munkakörét s így nem képzelteti senki, hogy javaslattevő azt milyennek képzi.

Lehet azonban, hogy Iványi úr e munkakört úgy tervezné, hogy a munkatársak például egy-egy korszak történetének megírására szabadon vállalkoznak s munkájokat saját felfogásuk és apparatusuk szerint elkészítvén, a szerkesztőnek benyújtják, aki aztán azokat egy egész művé foglalná össze. De részünkről azt tartjuk, hogy nincs az a szerkesztő a világon, aki három-négy írónak részletmüveit egy egységes művé alakíthassa. Egyszóval nézetünk szerint a szerkesztőség eszméje sem úgy — mint azt Iványi úr javaslatában felhozta — minden indoklás és a munkakör minden szorosabb meghatározása nélkül, sem pedig úgy, amint itt körvonaloztuk, egyáltalában nem életrevaló. Mert a szerkesztő nemcsak a mű egységét és arányosságát nem lenne képes a különböző munkatársak dolgozatainak egybeillesztése által előidézni, de sőt bizonyára csak belekontárkodni abba, amit mások egyénisége alkotott.

Iványi ur javaslatának egyéb részeire kimerítőben e helyütt reflektálni nem óhajtunk, mert vármegyei történetírásunk érdekében eleget véltünk tenni már akkor, ha a javaslat főbb részének rövid birálatait adjuk. Nem mulasztatjuk el e alkalommal azonban kinyilvánítani azt, hogy mit lehetett volna várni Iványi ur javaslatától s mi tette volna azt valódiag konkrét javaslatá? Részünkről mindenekelőtt azt várjuk, hogy kimerítő okadatolással elő fogja adni javaslattevő nézetét arról, miszerint jelenben mily monografia iratható? Ennek határozott megjelölése után pedig kimerítő taglalását várjuk a mű megírás módzatainak. Mert ha már Iványi úr nem nyílt pályázat eszméjét, hanem a közös közreműködés útján alkotandó monografiát teszi magáévá, úgy mindenesetre a megírás részletes módzatait is meg kellett volna beszélnie javaslatában.

Mint hogy pedig ezt nem tette, ugyanezért javaslatát célravezetőnek s kielégítőnek tartani nagy hiba volna. Most már a megyei történelmi társulat feladatává váland Iványi ur javaslatának kiegészítése vagy átdolgozása; mert ha oly alakban terjesztetnék az a megye kögyülése elé, amint azt a javaslattevő elkészíté, úgy megyei monografiánk ügyében kedvező intézkedés aligha lenne várható. Dudás Gyula.

A vita ezután tovább folyt s érdemi megállapodás is történt, melyet azonban terjedelme miatt jövöre folytatunk. Most csak megjegyezzük, hogy a buzgó titkár egy egész sereg életrevaló s hasznos, bár jó részét aprólékos indítványt terjesztett elő, melyek mind helyesleg elfogadtattak. Névszerint a tagszaporításról, az Évkönyvnek kéthavonkénti megjelenéséről s az ülések jegyzőkönyvének belevételéről, az akadémiai kiadványok megszerzéséről, cserepeldányok tömeges szétküldéséről stb. Ugyanő ajánlja, hogy a tagok szólitassanak föl munkálkodásuk tárgyának bejelentésére, nehogy többen ugyanegy tért foglaljanak el, — ami különben nem lesz sem gyakori, sem veszedelmes eset.

Végül érdekességéért ide iktatjuk, hogy a monografia előmunkálati bizottságába Iványi István alelnök elnökle alatt Stelezar Frigyes és Czirfusz Ferenc urak választattak meg.

Ujvidék, 1886. január 30.

Dalárdánk f. é. február 6-án dalestélyt rendezend következő műsorozattal: 1. „Emlékül“ Mendelsohntól férfikar, előadja az ujvidéki dalárda. 2. „Nyolcaskar“ tenorszólóval Heyer R. től, a tenormagányt énekli Fischer X. Ferenc. 3. a) Gonoy Th. Serenada, b) Volkmann R. magyar zenevázlatok, zongorán 4 kézzre előadják Nagy Irma k. a. és Kún Miksa ur. 4. „A fálusi legény“ férfikar Sohne O. től, énekli az ujvidéki dalárda. 5. „Magyar népdalok“ férfikar Kály Gy. től, énekli az ujvidéki dalárda. 6. „A két csalogány“ kettősál Hakkel A. től, Perstein József ur zongorakísérete mellett énekli Helvey Anna k. a. és Steiger Frigyes ur. 7. a) Abránd, b) Walse impromptu Kún Miksától, zongorán előadja a szerző. 8. „Magyar népdalok“ Doppler F. től, énekli az ujvidéki dalárda. 9. „Macskaejjeli“ humorisztikus jelenet magán- és kardalokkal Ernst S. től, előadja az ujvidéki dalárda; főszereplők: „Gretchen egy aggszűz“, „az éjjeli őr“, „egy dalárdai karnagy“, „egy dalárda“.

Eddig a műsorozat, mely maga már megmutatja azt, mily izlésteljesen állítottott össze.

Dalárdánk rövid két hónap alatt roppant nagy haladást tett, mely egyrészt annak tulajdonítható, hogy minden tekintetben derék karnagyot kapott; másrészt pedig, hogy dalárdánk számos tag belépése által tetemesen gyarapodott. Kún Miksa ur a dalárda új karnagya, midőn ebbeli hivatalát elfogadta, teljes lelkesedéssel és ügybuzgalommal karolta fel a dalárda ügyét s valamint szorgalma, erélye, kitünő tehetségei s más egyéb jeles tulajdonai által sikerült neki a budapestieket megnyerni, ép úgy hódítá meg e rövid idő alatt az ujvidékieket is. Valóban a szó szoros értelmében megérdemli Kún Miksa ur a művész nevéét és a dalárda mindig áldhatja azon pillanatot, midőn Kún Miksa ur átvette a kar vezetését.

Másrészt azonban a jelenleg belépett tagok is megérdemlik a teljes elismerést, miután mind egytől

egyig oly lelkes dalárok, hogy velők Ujvidék városa dicsőséget arat. Szorgalmuk nem ismer határt s így az oly sok és erős viharokon keresztülment dalárda most a szilárd főnállás kikötőjébe vonul.

Miután a dalárda jelenlegi viszonyai követelik, hogy a lézagosan összeállított alapszabályok kiegészíttessenek, egyáltalán alaposan megváltoztassanak, elhatározottott, ezeket alaposan módosítani.

Az a hír keringett az „Ujvidék“ című helybeli hetilapban, hogy szeretett apát és országgyűlési képviselő urunk Bende Imre öngyagsága beszterecbányai püspöknek Ipolyi Arnold utódjául ki fog nevezetni. Ambár az „Ujvidék“ hírnöke ezt biztos forrásból nyert értesülés folytán közli, azért mégis ebből eddig a hivatottak mitsem tudnak. Mi mindannyian ép úgy, mint az „Ujvidék“ hírnöke, Bende Imre öngyagságát igazán szerettük; szerettük nagy papi és polgári érneiért s ha majd csakugyan egyszer el kell tölne válnunk, akkor mindenesetre azt kívánjuk, hogy akkor oly állásba jusson, mely tudományos magaslatának megfelel. De ily elhamarkodott felléptetés, a mely csak egyelőre tán még csak a kombinációkban szóba került, nehezen eshetik tetszésére az illetőnek s szerény véleményem szerint elég idő arról akkor írni, mikor olvassuk, hogy „Ófelsége stb.“ Azért ne vegye rossz néven az „Ujvidék“ hírnöke, ha felkérem, hogy e tárgyról írni jó lesz még időt várni, mert omne nimum non bonum.

Tegnapelőtt este nagy szélvihar közepette megszólaltak a vészharangok s nagy rémületünkre vették észre, hogy tűz van. Ugyanis a „4 szürke“ utcában levő Schlemender-féle háznál az istálló s nyomban a ház is kigyuladt s mire derék tűzoltóink a helyszínén megjelentek, már a szomszéd ház tetejébe is kapott a láng. Derék tűzoltóink belátva, hogy a Schlemender-féle ház menthetlen, annak lokalizálásán fáradtak, mi a dühögő szélvész közepette nem csekély munka volt, azonban a nagy erőfeszítést siker koronázta s alig másfél órai nehéz munka után a veszély el volt hárítva. Derék tűzoltóink a város összes lakosságának halálját vívták ki magoknak, miután a tűz oly helyen ütven ki, hol többnyire nádas házak vannak, nagy katasztrófa következhetett volna be.

Egy bécsi társulat azon ajánlatot terjesztette be a város tanácsához, hogy Ujvidék városában a lézszeszvilágítást és a vízvezeték építeni hajlandó. Mint értesültünk, a feltételek a városra nézve igen kedvezők, azért a város tanácsa ezeket pártólólag a képviselő-testület elé terjeszteni fogja. Képviselő-testületi ülés február hó 4-én leend s reméljük, hogy városunk atyái nem fognak kételkedni a városnak ilyen emelésében beleegyezésüket adni.

Zentán, február 1-én.

Lehetetlen, hogy társadalmi tevékenységünk egy újabb keletű szinterére, a Gazdakörrel ne írjak, annál is inkább, mert még élénk hatása alatt vagyok, sok másokkal egyetemben, az e kör falai közt vasárnap hallott érdekes és szellemes felolvasásnak, mely éppen a levegőről szóltott.

Az alkalmas helyiség hiánya miatt évek óta hányt vetett, a tengődés színvonalán felülemelkedni nem tudó Gazdakör, végre alkalmas helyiséghez jutott Farkas Orbánnak az „Arany báránnyhoz“ címzett vendéglőjében.

Jobbaink régen belátták, hogy egy Gazdakörnek főnállása, mely túlnyomólag földműveléssel foglalkozó városunk értelmes, haladni vágyó gazdaközönségét magában egyesítse s kellő vezetés mellett korunk jel-szava: a „haladás“ követelményeinek útján megtartsa, rég belátták, mondom, hogy ily értelemben felfogott Gazdakörnek létesítése hova-tovább elengedhetetlen követelménye jól értelmezett viszonyainknak.

Miután tehát a Gazdakör a mult év vége felé előbb említett alkalmas helyiséghez jutott, buzgó elnöke Gombos Gábor ur érkezettnek tartotta az időt, a helyes értelemben vett cselekvés megkezdésére. Egybehívta a választmányt, mely a jövő programját volt megállapítandó s melynek kebeléből származott Tóth Lajos tanár indítványa, mindenki által lelkesen magáévá téve. A Gazlakör az ekként alkotott program szerint egyrészt a gazdasági ismereteknek, másrészt az általános műveltségnek terjesztésére hivatott társadalmi intézmény.

E célt részint lapok, még pedig politikai és gazdasági lapok járatása, részint a téli hónapokban tartott népszerű felolvasások s végre egy alkalmas könyvtár szervezése által véli elérhetőnek. A könyvek besztérése oly módon történik, hogy a felolvasásokon jelenlevők 20-20 krt fizetnek személyenként s az így begyűlt összeg semmire másra nem fordítható, mint könyvek vásárlására.

Volt január hó folyamán három fölolvásás és egy bál. Még pedig január 6-án egy fölolvásás Tóth Lajos tanártól a népköltészetéről, 17-én bál, ezt megelőzőleg ismét Tóth Lajosnak a táncról tartott alkalmi fölolvásásával, 30-án dr. Kuthy József gym. igazgató fölolvásása időjárásunk több okairól, melyben szóltott a levegőről általában, annak tulajdonságairól, a szélről, esőről, viharról stb. Felolvasását kísérletekkel világosította meg s helyesen választott alkalmi adomákkal s tárgy természetét kiaknázó érdekkeltés állandó ébrentartásával igazán élvezetes estélyt nyújtott egyaránt mindenkinek.

Az eddig tartott fölolvásások és a bál jövedelme bizonyára megközelíti a 150 forintot. A könyvtár szépen gyarapszik s dicseretére legyen mondva gazdaközönségünknek, hálás hallgatóságát képezi családostul a fölolvásásoknak s a könyvtárt is szépen használja. S így amit fölolvásások alkalmával fillérenként áldoz a könyvtár javára, dúsán gyümölcsöző tőke gyanánt kapja vissza, az általa nyújtott szellemi élvezetben.

A könyvtár vezetésével megbízott egyének a Gazdakör céljából híven gondoskodnak népszerű gazdasági, továbbá történelmi és erkölcsös irányu szépirodalmi művek bevásárlásáról. A fölolvásások hasonlóképp a gazdasági és az általános műveltséget terjesztő ismeretek közlésére hivatvák. F. hó 7-én, vasárnap Szárits Bertalan ügyvéd tart szakszerű

felolvasást gazdaságunk átalakításáról. Ezenkívül föl van kérve Szabonya Bertalan az adai földműves iskola igazgatója és a megyei gazdasági egyesület titkárja szakaszerű felolvasások tartására s több helybeli úri ember más neműekre. Na de legyen elég ebből ez alkalommal ennyi.

A múlt napok eseményeiből legyen szabad még megemlíteni egyet-mást. Többek közt azt az erős visszahatást, amit Szabó László parlamenti föllépése városzerte okozott. Nem elég, hogy városunk hírnevét itthon, úgy mint másutt sok időre tönkre tették ezek a nagyhangu apróságok, kiknek a zentai közgyűlésekben tanúsított botrányos szereplése, országos botrányt keltett hírlapi működése minden megyebeli előtt ismeretes; hanem még oly tekintélyes helyen, Magyarországi képviselőinek színe előtt is megpróbálta a zentai közgyűlésekben gyakorolt eljárását, a bizonyítani nem tudó gyanúsítást alkalmazásba venni Zentának más-kép föltűnni nem képes „nagyága” — Szabó László. Röstelli a dolgot e városnak minden józan gondolkodó polgára és Szabó eljárását kárhözhatja, — bizva mindamellett a dolognak ez eljárást megboszuló kimenetelében.

Különb Szabó Lászlónak fanatikus párthíveit vezető néhány kaputos elvtársa gondoskodott arról is, hogy ne igen dícsékedjék ez időszerint zentaiságával e város polgársága. Ertem a napokban hazatért Szabónak rendezett tüntetés.

Január 30-án ülte a helybeli kaszinó főnállásának 25 éves jubileumát. Megvoltak híva a testvér egyesületek és hivatalok testületileg. Talán el is mentek volna többen, ha jókor híre nem terjed, hogy Szabó László jön és a jubiléris ünnepély tulajdonképp az ő ünnepelté lesz leginkább. Így is történt. Megünnepelték, Kalocsáig hangzó stentori hangon megdökiózták, sőt másnap este meg is fáklászenészték. Szóban, füstben nem volt hiány; de félt, hogy a füstnek árnyékából nem ragyog föl Zenta dícsősége, mitől Isten óvja minél előbb!

TÁRCA A — TÁRCÁRÓL.

avagy:
a zombori pénzügyi tisztviselők bálja.
(Károcalet.)
Itta: Zanthos.

Motto:

Három a tánc... halálig.

Ugy-e kedves olvasóm, el nem tudod gondolni, hogy miféle tárcáról akarok én itt egyet-mást akadémiai tudakossággal elmondani? És azután miféle logikai összefüggés van a tárcá és a bál között?

Pedig hát van, még pedig igen nagy. Mert a tárcá (nem valami üres miniszteri tárcá) adja meg mindig a tónust ahhoz a hangulathoz, mely bennünk a bál iránti jó vagy rossz kedvet felidéz, mint ahogy a b... i zsidónak mindig a felesége adta meg a tónust az üzleti kirándulásaihoz, akit is — valahányszor a „geschäftsleishez” fogott — jól elvert, mondván: „a pénz olvasva, az asszony verve jó”.

De meg is maradt róla az az „anemakdot”, hogy midőn egy ily alkalomkor éppen bent a tónust kottára szedte, — hát egyik arra menő barátja azt kérdezte a kapuban álló kis fiától, hogy hol a „tháthi”?

Ez egész naíval azt felelte, hogy Phestre kiszül és odabent veri a mámit.

Mire a jóbarát azt mondá a fiúnak: „eredj be és mondd meg neki, hogy khül ki azt a göjt.”

Hát a mi tárcánk is egyszer nagyon jól érezte magát a zsebünkben és annyira fel volt fújva a bankóktól (mint valami széllal bélelt dandy), hogy már nem tudott a bőrébe férni és nehogy úgy járjon, mint az a róka, amely nagy éhesen bele bujt egy lyukba és midőn jóllakott nem tudott a szoros lyukból kijönni s melyről az egyszeri tót diák ilyen hexametert faragott:

„Róka szoros egykor nagy ehetném lyukba bebujta, Dombos az oldala lett, — nem lehet ám gyere ki.”

Mondom, nehogy úgy járjon a mi tárcánk is, — hol elkezdett pöffszkedni és feltuvalkodottságában annyira ment, hogy nagy gögösen azt sugta a füleinkbe, hogy ha rajta azonnal eret nem vágatunk, megüti őt (már t. i. a tárcát) a guta. Nehogy ezáltal a doktor Tanner-féle negyven napi böjtnek legyünk kitéve, készségesen engedelmesskedtünk a tárcá nagy-úri szavainak és azonnal el is vittük egy chirurigus officinálába, hogy megköpülözteszük; de legnagyobb szerencsétlenségünkre a „Hugli” nem volt honn és így nem ejthette meg rajta a mester-vágást.

Ekkor már töprenkedni kezdtünk afölötti bánatunkban, hogy a tárcánkat csakugyan baj éri, ha eret nem vágathatunk rajta, a midőn is egyiknek ez, a másiknak az, a harmadiknak ismét más ötlete támadt, tárcánknak a túltömöttségtől való megmentése iránt, míg végre egy negyedik vagy ötödik agyában megszülemlt az a fanatiztikus gondolat (Petőfi azt mondaná rá, hogy: „az volt csak ám az agy), hogy „unitis viribus” adjunk egy banketot vagy jobban mondva: bált és ez legjobb „recept” lesz tárcánk elzsírosodási betegségének megorvoslása ellen (jó doktor lett volna belőle).

Diktum, faktum úgy lett, amint elgondoltuk és megszületett a zombori pénzügyi tisztviselők banket-bálja, mely első szülött létere nem is volt „idétlen gyermek”, hanem valóságos „remek-mű”.

Karneval herceg győzött tehát (hja! nem hiába herceg) és fényes triumphussal tartotta meg bevonulását e hó 1-én Terpsichore isten-asszony rózsás birodalmába, a „Vadászkürt” szállodába.

Nem volt felsejítő plakátokon ököl nagyságu betűkkel kihirdetve, hogy elsőn tartatik meg a bál, vagy hogy rossz idő esetén utolsóra halasztatik el, mégis mindenki tudta (aki akarta tudni), hogy mikor lesz; nem volt kikötve, hogy a nők rózsaszínben jelenhetnek csak meg, mégis mindenkinek az arcán ott lehetett látni a megelégedés és örön rózsáit; az sem volt megmondva, hogy a táncosoknál feltétlenül megkivántatik a „trak, klak és lak” (hanem csak azt mondták, hogy mindenkinek kell táncolni, még annak is, aki nem tud), mégis azért rózsaszínben

látták (ig-n jó villányt mérnek a Vadászkürtben) ezen az esőn az egész világot, mely a ragyogó terem egyik oldalától a másikig terjedt és a sima fényes parketten olyan magyaronan ellejtették a csárdást egyik-másik takaros menyecske (de takaros is volt ám mind: szőke, barna mind egyforma... piros alma) sylphid alakjával, hogy a „toborzó” elhallatszott egész azokig, akik otthon maradtak s akik most mérgökben összeütköztek a bokájokat az... ágyban.

Volt „ujra”, „hogyan volt”, „három a tánc halálig” — dosztig, csak hogy egy éjjel után a „halálig” szó már némelyiknek elakadt a torkán, mint Adám apáknak az alma csutkája.

Igazán olyan takaros kis mulatságot, olyan fesz-telen társaságot, mint a minő ezen a banketten, mely nem annyira bankett mint piknik és nem annyira piknik mint bál volt, — összejött, ritkán lehet találni. Itt azután a túladunai emberrel, aki pityókás állapotban úgy elnézte az előtte álló kulacsot, hogy eleinte azt gondolta kenyér, később meg már azt látta, hogy sajt, — bizvást elmondhatta volna bárki is, hogy úgy elnézem ezt a bankettet, hogy azt gondolom piknik, pedig hát most látom, hogy bál.

Valóban sikerült egy bál volt, melyen a fiatalok Terpsichore lábainál „tüzesen”, az öregek meg Bachus oltáránál „csöndesen” áldoztak.

A tabletó alatt sikerült toasztok sem hiányoztak, melyekből a szellemesség sziporkázó sugarai ép úgy szóródtak szét a derült arcokon, mint a százkaru csil-lár fénynyalábjai a sima parketten.

Hogy a bált ilyen szép siker koronázta, az a megjelent hölgyeken kívül főképp a rendezők (Szekula János, Kiss István és Stefkovits Endre) fáradságának tudható be érdemül, kik mindent elkövettek, hogy az est fényéből semmit se veszítsen (aki nem hiszi, kérdezze meg őket).

Hát a szépnemről mit szóljak?

Hallgatók, mert ha megtalálnám mondani az igazat, hogy t. i. mindannyian olyan szépek voltak, mint az... no, hát mint az... angyalok, mert mindegyiknek szemében ott mosolygott a feneketlen és mégis átlátszó tengerszem: a kedély, — hát még meg is haragudnának reám és jövő ilyenkor még meg is... házasitanának.

Azt azonban már nem hallgathatom el, hogy az egybegyűlt hölgykoszorúból, kiknek neveit sikerült el-lesnem.

Jelen voltak a következő urnők: Duhon Béláné, Divinyi Ferenéné, Kulmann Lajosné, Kiss Istvánné, Klein Adolfné, Mráz Zsigmondné és leánya Csuzdy Mariska k. a., Popovits Istvánné, Reisz Ferenéné, Ribiczey Adámné, Rosztóczy Antalné, Stvertoczky Ferenéné, Stefkovits Endréné, Schmidt Béláné, Szekula Jánosné, Miskaosik Erzsébet, Szabó Ferenéné, Sprodt Mátyásné, Türr Antalné.

A harmadik „kukorikolás” már rég elhangzott, midőn még mindig javában folyt a tánc „Sándorék” gyűjtő zenéje mellett, sőt némelyek még pitymalat-kor is azt rebesgették az irás szavai szerint, hogy: „jó nekünk itt lenni, csináljunk három... tourt”.

De minthogy az én szerkesztő barátom egyik lapjában kinyomatta azt a gyilkos paragra-phust, hogy a báli tárcá nem legyen hosszú üres, hanem tömött rövid, — mert különben kél-letlenebb lesz (már t. i. a szerkesztő) a leginkább szpanyol inkvizitornál és menthetlenül a papirkosár fenekére itéli az üres tárcát, ha mindjárt „pénzes” predicatummal bír is, — hát én is befejezem a mon-dókamat azzal, hogy mindenképp, aki csak részt vett ezen a banketten, egy felejtetlen édes emlékek gazdagodott a gondolatainak tárbáza.

A táncosoknál azért, mert sokat táncoltak és nem áruktak „petrezselymet”; a táncosoknál azért, mert megtették kötelességüket és elszakítottak egy pár cipőt (boldog pestiek... akarom mondani... szuszterok); a vendéglősnél azért, mert ingyen adta a világitást és a termet és pénzért a jó bort és finom, izletes ételeket; a cigányoknál mert pénz-ügyi tisztviselőknek húzták!

És „Fáraó fia” úgy hajnal hasadtával annyira neki is tüzesedtek a „száraz fának”, hogy az sirt bujában, mint bál után az... üres tárcá.

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
5 Pént.	Ágota sz. vt.	Ágota	24 Babilasz
6 Szom	Dorottya sz. v.	Dorottya	25 Naz. Gergely
7 Vas	C5 Romuald	C5 Rikhárd	26 E. 30 Simon
8 Hétfő	Mat. János h	Salamon	27 Krizosz. er.
9 Kedd	Apollónia sz.	Apollónia	28 Efrém

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR.*

Tett. Dr. Spitzer Mór urnak az izraelita hitközség elnökének!
Zomborban.

Az iskolaszék leköszönése folytán ezen tisztség választás utján történendő betöltése végett f. évi február hó 2-án tartott közgyűlésen követett törvény-telen eljárása ellen ugyanott felhozott kifogásainkat önkényesen mellőzve, és miután agályainkat a meg-ejtett választás ellen, a felheccelt és praecipált kedé-lyekkel szemben nem fejtettük ki, addig is, míg illetékes helyen a választás megsemmisítését kérnők, ezen uton alapszabályaink fonálán fogjuk bizonyítani, hogy eljárása önkényes és törvénytelen volt, a meg-ejtett választás tehát semmis.

Ezt az utat azért választottuk; mert a nyilvános-ság azon részrehajlatlan forum, melyet sem társadalmi állása, sem befolyása és tekintélye által nem absorbe-álhat, és hol az önkény önmaga által megsemmisül.

Eljárása törvénytelen, önkényes, a választás pe-dig semmis; mert: 1 ször Alapszabályainak 14. §-a

* Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

értelmében a képviselő testület minden választás veza-tására, a választás hatánapja előtt két héttel egy öt tagu bizottságot választ. Ezen bizottság kebeléből egy elnököt és jegyzőt választ, és megalakulása után a pártatlanság fogalmát az elnök kezébe leteszik. Mindez nem történt; hanem történt az, hogy elnök ur, miután egy héttel a kortes szerepet játszotta, ön-maga vezette a választást. Mellőztettek egyuttal az alapszabály 17. §-ában előirt alakítások.

2-szor. Az alapszabályok 6 §-a értelmében csak az szavazhat, ki a hitközség szükségletéhez legalább két frny: közvetlen illetémmel járul és az utóbbi mult évi adójával és templomadakozásaival hátralékban nin-csen. Szavaztatott azonban elnök ur olyanokat is, kik ezen szakasznak meg nem feleltek.

3-szor. Megválasztott egy képviselőt, dacára, hogy képviselőválasztás napirenden nem volt és hogy képviselő választásnak szükségse egyáltalában fenn sem forgott. A mult évi választásnál az alapszabá-lyok 22. §-ának II-ik passusa értelmében a választási jegyzőkönyvbe póttagokul: Engel Adolf, dr. Pataj és Grosz S. urak lettek bevezetve. dr. Schuller érdekes leköszönése folytán, melyre alkalmissal visszatérünk, Engl Adolf lépet a képviselő testületbe, dr. Molnár leköszönése folytán — dr. Pataj lett képviselő, és most miután Goldfáhn S. szinte igen érdekes és jellemző háttérrel, melyre majdan visszatérünk, leköszönt, Grosz-nak kellett volna a képviselő testületbe lépni. De elnök ur Grosz mellőzésével megválasztott egy képviselőt, kit az alapszabályok 12 §-a ellenére azonnal iskolaszéki elnöknek is megválasztott.

Ezekből úgybisszük nyilvánvaló törvénytelen és önkényes eljárása, és hogy a megejtett választás semmis. Végül csak azt akarjuk megjegyezni, ha elnök ur kortes és kétértelmi szerepet játszik mint magán ember, ha izlésének megfelel, teheti; de mint elnök jogunk követelni, hogy alapszabályainkat ismerje és hogy ezeket tiszteletben tartsa.

Önkény és erőszakkal urakodni lehet rabszol-gákon; szabad intézmények mellett, szabad embereken ez lehetetlen.

Ezt jegyezze magának t. elnök ur!

Maradunk kiváló tisztelettel

Holländer József,
Kramer Gyula.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Bácska” f. évi 1. számában Juhász Jenő név alatt a mult évi 102-ik számban hozott cikkemre egy válasz érkezett, a melyre első és utolsó felele-tem megadom és pedig akkék, hogy feleletem nem fent nevezettnek, hanem Polluxnak szól, ki Castornak háta mögé húzódt.

Mindenek előtt kijelentem, hogy nékem eszem ágában sem volt tisztelt Pollux urat az adai cikkem-mel összekötésbe hozni, de miután hivatlan próka-tornak felcsoport, sőt még a parabutyi legelőfelosztási ügyet is, mint ehhez nem tartozót felhozta s az által engem mintegy pellengére állítani akart: ennél fogva már most, miután még bünbaknak is szeretne oda ál-lítani, minden kimélet nélkül elfogadom a keztyüt és megmondom hát én az igazságot.

De mielőtt ez utóbbi esetre térnék, hát arra kérémm tisztelt Pollux urat, legyen oly szives tuda-másul venni a következőket is:

Kegyed azt állítja, hogy én a megengedhetőségi végzésben kereselem az urbíri bizottság megválasztá-sát, a mérnök felfogadását, egy bizonyos célból — ez igaz, miért? mert nem látok törvénytéstést benne és azért, mert azt nemcsak a volt cs. és kir. urbíri törvénytészek, hanem a későbbi alispáni urbíri bírósá-gok is tették, azon oknál fogva, miután sok kelle-metlenségeknél az által elejtett vették. De ha kegyed a megengedhetőségi végzésben ezt befoglalni nem tartja helyesnek, úgy nem bánom, legyen több írka-firka és én ez értelemben eljárását szinte megelé-géssel tudomásul veszem.

Azt állítja tovább, hogy rövid úton meg lehet szerezni a szükséges okmányokat; igen a hol lehet, de ez olyan ritka, mint a fehér holló.

Az 1837-iki törvényre való hivatkozással az 1853-ik évi március 2-iki nyílt parancs értelmében is a földes ur tartozott a mérnököt felfogadni, és pedig nem tartozott 3 példányban elkészíteni a hitelesítés alá bocsajtható okmányokat, hanem csak 2 példány-ban, egyik bíróságé, a másik földesuré volt, ha a köz-ség szinte ilyent kívánt, hát meg kellett azt külön fizetnie a mérnöknek.

Fogadásra veszem tehát kegyeddel, hogy csak itt-ott mutathat fel nekem egy községet, ahol ily hi-teles okmányok megvannak, és ahol vannak, azok bi-zonyosan később, vagy az illető működő, vagy más mérnök által készült másolatok. Itt példálul Para-butyon nyoma sincs, sem az 1862-ik évi általános, sem az 1867-ik évi legelő elkülönítési munkálatoknak.

Ami a püspöki állást illeti, bizon azt szivemből önnök kívánom, legalább nem lett volna alkalmam ke-gyeddal akaratlanul tollhareba keveredni, sőt ellenke-zőleg, talán alkalom nyílt volna fényes asztalánál még időzhetnem is.

Amit a következő pontban felhoz, az tökéletesen igaz, azon különbséggel, hogy az előző pontot-mat ignorálja, persze nem vág a keretébe, mert ha már most a mérnök eme okmányoknak stb. a mérnök tiszte a bíróság közbenjöt-tét igénybe venni és a vitás kérdést elin-téztetni!

Hát hogyan kell azt keresztül vinni? Akkép, hogy, továbbá tartozik a mérnök stb. és már a miatt is stb. Hát ez nem összefüggés? De azt is veszem észre, hogy homályos fogalma van a terep változásokról, no ha nem tudja, hát megmondom. Te-rep-változások alatt értjük birókrendezési tekintet-ben, ha valamely határban oly változások fordulnak elő, a melyek a birói beavatkozást feltételezik. Pél-dául ha határhalmok, határárkok eltűntek, ahol akár hajózási, akár öntözési, akár lecsapolási árkok, vas-utak, erdőségek, vagy más művelési ágak, nádasok, építkezések, védőtöltesek, tavak, vagy nagyobb pata-kok és vizek, partszakadások (mint Apatinban, Mo-nostorszeghen és Bukinban), hatalmas fogalások stb.

keletkeztek, ezek aztán a felmérést igénylik s ha ahhoz még a felek közti barátságos egyezség nem sikerülése járul, tehát peressé válik, akkor persze nem marad más hátra, mint azt meg is hitelesíteni!

A mi pedig a kimutatást illeti, ezt kár volt felhozni, mert ez magától értetődik, e tekintetben figyelmeztetésére nincs szükségem s nem is lesz!

Ami az elméletnek a gyakorlathoz való szabását illeti, arra csak azt felelem, hogy olyanoktól tanulnak, akik önmaguk bizony még ma is leckét adhatnak.

A következő két pontot tökéletesen magamévá tettem és pedig sokkal előbb, mint azt kegyed szabályul állítja fel s gyakoroltam is, csak hogy nem az ön döntvénye alapján, t. i. előzetes meghitelesítés végett, s ez egy bibije önnek.

Azt, hogy én a parabutyi legelőfelosztásra vonatkozó eszményi tervemet beterjesztettem, az igaz, de azt nagy bölesem elhallgatta, hogy mely alapon. No ha azt nem akarta, hát megmondom. Az 1867-ik évi szeptember hó 14-én az alispáni urbéri bíróság által hitelesített okmányok és felvétel alapján.

Ami a tudományt illeti, arról meggyőződtem múlt évi november hó 23-án saját helyiségemben, a midőn azt sem tudta, hogy mi az az eszményi terv s mi célból lett az beterjesztve. Hogy később mégis arról előadást tart, gyanítom, miszerint elmékedett felelte.

Hogy miféle tudománnyal bírok s mi uton jutottam ahhoz, az ugy hiszem nem fogja kegyedet érdekelni, azt másokra bízom, hanem hogy elméleti képzettségemet e tekintetben is miképp tudtam a gyakorlatban érvényesíteni, közzé tesszem azon bizonyítványt, a melyet a bíróság nevében a most Temesváryi elő kir. törvényszéki elnök ur ő nagysága, minden megkeresvény és tudtom nélkül kezemhez szolgáltatott annak idején.

160. sz/1869. Temes megye alisp. urb. bírósága. Bizonyítvány. Temes megye alispáni urb. bírósága részéről ezennel hivatalosan bizonyították, miszerint Csongor Mór e megye területén folyamatban levő több rendbeli határfelosztási perekben megkívántató minden mérnöki teendőket mint Kirch Pál vállalkozó mérnök (az egész bánáti kir. kincst. uradalmaknak) helyettese, a felek s a bíróság megegyezésére kiváló szorgalommal és szakképzettséggel teljesítette. — Kelt Temesvároton 1869. évi május hó 20-án. Mály István urb. főbíró s. k.

Ha kegyed a Bácska 91-ik számában megjelent cikket elolvassa, hát azt fogja belőle kivenni, hogy ott az osztók és nem osztók között per volt folyamatba téve, hogy ott oly terepváltozások is lehettek mint én azt az ön által ignorált és később itt felhozott pontomban feltételeztem, mire annál inkább jogosítva voltam, mert az adai legelő nemcsak hogy 15 parabutyi legelőt (mely 1144 holdban per 1200 □ öl áll) magában foglalhat, akkor bizonyára a legelőnek mérnöki felvétele és annak előbbi meghitelesítése igényelve volt, hogy vajlon megtörtént-e avagy nem? azt nem tudom, ha pedig a fentebbi viszonyok nem léteznek, akkor — miután az is van benne — miszerint a mérnök Gümörben már elkészítette a felosztási térképet, még kérdés, hogy két hitelesítés lesz-e? Én nem hiszem, mert ha utóbbi viszonyok fenállanak és hiteles okmányok vannak, akkor csak egy lesz, a törvény többet elő nem ír; ha pedig előbbiek léteznek, akkor dacára a meglevő hiteles okmányoknak, igenis kettőnek legalább kellene lenni.

A fenti cikkből azt is olvashatja, hogy a szabad telkesek a rébte lettek dova; mi ez?

Ne tessék tehát az Adára vonatkozó cikket más-kepp csúri-csavarni, értelmezni, mert önnek egész cikkéből csak az tűnik ki, hogy a parabutyi eljárás igazolni akarja, pedig arra cikkének írásakor nem volt szüksége annál is inkább, mert az tulajdonképp az ottani urbéri bizottságot és a mérnököt illeti, (mit maga is beismer).

A mit kegyed aztán tovább mond, abból csak azt látom, hogy kegyed mindig csak pert lát maga előtt, nem is esodálom tehát, hogy az ördögöt a falra festi ott is, a hol nincs s hogy annak értelmében tanári előadást tart. Hogy honnan merítette, azt nem keresem, de arra, hogy a már egyszer hitelesített térképbe a felosztott parcellák berajzoltatnak, azt felelem, hogy abszurdum. Még pedig azért, mert egy oly térképbe, a melyben kitérte a betűk és számok, a melyek az ön által figyelmeztetett kimutatásban is előfordulnak és a hol még hozzá az ön döntvénye alapján abba sokszor 12 vagy 14 hitelesítő vonalok veres tentával újabb nagy vagy kicsiny különféle betűkkel beirattatnak még a részleteknek, osztályoknak a helyrajzi számai is bevezetessenek — térkép gyanánt legyen tekintendő — az már kérdés? Mit követelünk egy földkönyvtől és térképtől? azt hogy abba csakis oly jegyek és számok vezetessenek be, a melyek az ügy érdeméhez tartoznak.

Bizony, bizony, mondom kegyednek, hogy nagyon kevés urbéri ügyben lehetett az eljáró, mert különben ilyesmit cikkében fel sem hozhatott volna, talán ez is kegyednek döntvényében fordul elő.

Elég hát most ebből, térjünk át a parabutyi legelőfelosztási ügyre és vizsgáljuk meg önnek már most hirhelt eljárását!

Parabutyi község birtokosainak egy része még múlt évi február hó 19-én beterjesztették a zombori kir. törvényszéki birtokrendezési bíróságához a legelőnek egyenkénti felosztására vonatkozólag kérvényüket, és mi történt? az, hogy valamikor a nyár folyamán elrendeltetett a szavazás, ment is minden az ő rendjében, csak egyben akadunk meg, az okvetlen szükséges okmányok beszerzésében.

A mérnöki bevezetés augusztus hó 20-án történt s miután okmányokat nem kaptam, hát augusztus 22-én beterjesztettem egy kérvényt, a melyben elő voltam számlálva azon főbb okmányok, melyekre okvetlen szükségünk volt s mikor kaptuk meg a legfontosabbakat? október hó 23-án! akkor is nagy ügygyel-bajjal.

Ekkor, miután a felmérés már október 2-án befejeztetett, az urbéri bizottsági tagokkal együtt összehasonlítottuk az 1867-ik évi szeptember az alispáni urbéri bíróság által hitelesített legelő elkülönítési okmányokat a jelenlegi állapottal (t. i. határjárás folytán) és azt találtuk, hogy nemcsak a határvonalak még máig is megvannak, még pedig hatalmas árkok

által jelezve, hanem hogy még a törvényes kompetencia is meg van! Kiderült továbbá, hogy az a 1300 □ ölni foglalás a szőlőkben oly jellegű, miszerint azt a legelőhöz visszacsatolni nem is lehet. Ennélfogva azt határozta a képviselő testület, hogy az az illetőnél meghagyattassék s erre, valamint más körülményekre nézve a képviselő testület egy kérvényt adott be. Itt nincs per, itt nincs a terepen oly változás, a mely a felmért területnek előbbi meghitelesítését igényelte volna!

Erre aztán a terep osztályozását vették elő az okból, mert van magasabb és lapályosabb hely s ekkép két osztályt állítottak fel, meghatározottat továbbá, hogy a megszorodott görök úgy amint vannak, megmaradnak — hogy a marhaállások fenhagyatnak, hogy a szérűk mentén a 10 öles út 5 öre lesz állítassék — végre meghatározottat a szabad telkesek és zsellérek helyei, a dűllutak iránya és szélessége, némely helyen 3, nagyobbbrészt 2 öl szélességben s miután én kijelenttem, hogy ily körülmények között egyelőre többet, mint 1700 □ ölet nem lehet 1/4 telekként kiosztani, utasított az urbéri bizottság az eszményi terv elkészítésére.

Midőn ez elkészült, az urbéri bizottság az egész érdekeltséget összehívta, az eszményi tervet általam bemutatta és megmagyaráztatta, s mi történt? az egész érdekeltség elfogadta, jóváhagyta és én utasítottam, miután sem per, avagy más akadály fenn nem forog, azt az eddigi törvényes eljárás szerint a bíróságnak beterjesztetni s egyúttal a sorsolás, avagy a házszám szerinti bírói megállapítására egy rövid határidőt kérelmezni, tehát az eszményi terv alapján öhajajukat bíróság letárgyalatni! Így történt az, hogy én november 11-én eme eszményi tervet jelentéssel a bírói kiküldöttek könnyebbítésére beterjesztettem — és hogy miért tehetjük ezt? hát vegye tudomásul az alábbiak alapján.

Kegyed cikkének 15-ik kikezdő pontjában azt mondja: Fel kell tennünk minden egyes esetben, hogy a legutolsó hiteles felmérés óta, mely leggyakrabban a legelő elkülönítések még a 60-as években (nem áll, mert az általam eszközölt felmérések után csak leginkább a 70-es és 80-as években) történt — a legelőben foglalás agyagásás stb. által, (mi azaz stb.) lényeges változások létesültek s így az előzetes felmérést szabályul állíthatjuk fel s a gyakorlat követi is.

Szabályul állíthatjuk fel! Kicsoda? Ha törvény, ha utasítás van, akkor nem kell szabályt felállítani, hanem annak meg kell történni, ha nincs erre törvény, akkor éppenséggel nincs ön, de még a törvényszék sincs feljogosít a szabályt felállítani, hanem legfeljebb a magas kuria, vagy az igazságügy-miniszter úr öngyerméltósága.

A gyakorlat követi is! A legutolsó hiteles felmérés óta. No! hogy bemutassam kegyednek, miszerint mit követett a gyakorlat s miféle hiteles felmérés volt az alap, legelső sorban megkezdem Parabutytal.

A palánkai kir. kincst. uradalom képviseletében a mostan még élő ügyész úr öngyagsága által a birtokrendezési per folyamatba tétetett, ennek eredménye volt az általános határfelmérés és midőn az megtörtént, a mérnök beterjesztette előmunkálatait meghitelesítés végett, meg is történt 1862-ik évi október hó 11-én az alispáni urbéri bíróság által s ekkép mint okmányok alapul szolgáltak a további eljárásra. Ez tehát egy hitelesítés.

A per tehát folyamatban volt és a körül forgott, vajlon lesz-e tagosítás vagy nem? végre eldöntetett aképp, hogy 1867-ik évből a végrehajtás alkalmával, miután az uradalom a tagosítástól elállott, a legelő elkülönítés fogatosított és a mérnök által beterjesztett munkálatok 1867-ik évi szeptember 14-én meghitelesítettek, tehát 5 évvel később. S miféle térkép volt ez? az 1862-ik évi október hó 11-én hitelesített térképnek másolata és földkönyvi kimutatásának alapja.

Hogy ez így volt, tessék itt van a hitelesítési záradék: „Hogy jelen másolati térképen a közlegelő területben kis veres c—d, g—h és h—f betűk közt meghuzott veres s pedig szaggatott elválasztó vonalak az 1867-ik évi július 30-án 297/urb. sz. a. hozott kir. táblai végítélet értelmében a község és uradalom közt e mai napon eszközölt legelő elkülönítés alkalmával, a helyesnek talált kiszámítás nyomán megállapítottak és mindazon legelő, mely ezen két elválasztó vonalakon belül a beltelektől kezdve észak felé elnyulik a községnek, ami pedig ugyanezen elválasztó vonalakon kívül délfelé terjed, az uradalomnak kihalasztott és ekként ezen egész elkülönítés hiteles legyen — ezennel hivatalból bizonyítjuk.”

Az ehhez csatolt birtokkimutatásban pedig: „Hogy jelen Parabutyi község és a kir. kincst. uradalom között végbevitt legelő elkülönítést előtűntető birtokkimutatás az erről elkészített és ezuttal hitelesített különleges térvázlattal megejtett egybehasonlítás és utanszámítás alapján a végítélettel és a megállapított végrehajtási elvekkel egybehangzólag összeállítottak és így hitelesnek találtatott legyen, ezennel hivatalból bizonyítjuk. Kelt Parabutyon, 1867. évi szeptember 14-én. Kovács Alajos s. k. h. urbéri alispán. Bezerédi Béla s. k. szolgabíró. Kovács József s. k. esküdtbíró. Guerlondi Károly s. k. m. k. állam mérnök mint hitelesítő és feut még Tápay Péter s. k. működő mérnök.”

De menjünk tovább, kezdjük meg a Duna partján Bezdán mezőváros birtokrendezésével.

Mint rendezem, itt is az uradalom a pert folyamatba tette, itt is, ha jól emlékszem 1861-ik évből történt az előmunkálatok meghitelesítése s ekkép meg volt tehát az alap.

A per itt is szinte tovább folyamatban volt s történt? 1874-ik évből, tehát 13 év leforgása után ugyan fentiképen, mint Parabutyon fogatosítottat a legelő elkülönítés azzal a különbséggel, hogy egyidejűleg a községnek jutott legelőilletménye egyenként is felosztatott és a telkesek kaszálói más helyre áthelyeztettek és csak aztán történt meg a hitelesítés.

Nézzem meg kérem eme legelő elkülönítési okmányokat, azt fogja találni, hogy a térkép tökéletes másolata az 1861-ik évinek, hogy csak egy hitelesítési záradék létezik, tehát miért nem méretett fel és miért

nem hitelesített meg előbb az akkori állapot? Hízen 13 év alatt lényeges változások létesülhettek, mégis dacára annak a sorsolás megejtetett s csak azután midőn már a természetben keresztül lett vezetve és a mérnök operatumjait beterjesztette, volt a bírói hitelesítés és átadás.

Még nem vagyunk a végén, 1876-ik évből a fázás és nádlási illetmények lettek kiosztva, a terep Kovács Kálmán mérnök ur által lett felvéve, a sorsolás megejtve, a nélkül, hogy egy előző hitelesítés történt volna meg a térképeknek s kimutatásoknak s miért? azért, mert csak akkor, a midőn a felosztás keresztülvezetve volt a természetben és a mérnök munkálatait beterjesztette — elrendelte a bíróság a hitelesítést.

Mi volt tehát az utolsó hiteles felmérés s miért nem volt két hitelesítés? persze az eljáró bírónak nem volt döntvénye, felállítandó szabálya, a melyet gyakorlatban követni kellett! — de nem volt a falra festett ördög sem!

Menjünk át Bukinra, mi történt ott? ugyanez, a mi másutt, azzal a különbséggel, hogy Koltor László működő mérnök 1880-ik évből beszerelte a kataszteri térképeket, (mely időből származnak azok?) azokat lemásolta és kiszámította, hogy csinált-e eszményi tervet avagy nem, azt nem tudom, én nem hiszem, nem minden mérnök oly előzékeny mint én! — s ekkép tehát az utolsó hitelesítési tervet nem is használta fel s aztán? jelentésében kérte a sorsolást.

A módozatokat megállapító jegyzőkönyv alapján megkapta az uradalom, megkapta a község a maga kompetenciáját, pedig nehéz munka volt, az 1-ő forduló szántókból egy nagy rész — a Duna folyam miatt, mely szakításai által ugyanezok terepváltozásokat idézett elő, más helyre helyeztetett át — a legelő, a fázási illetmények a községtől megvett s fenmaradt egy erdőresz egyenként felosztandó volt.

Hát mit gondol, mely időköz van az általános felmérési hiteles alap és az 1881. évi január hó 1-én meghitelesített legelőelkülönítési s avval kapcsolatos más bir. okrendezési ügyek közt Bukinban? majdnem 20 év.

Kegyed azt elfogja ismerni, hogy az általános felmérések az 1853. évi március 2-iki nyílt parancstól kezdve leginkább egészen a 60-as évekbe esnek, ennélfogva felsorolok önnek még több községet Bácskában, a hol legelőelkülönítések és felosztások leginkább a 70-es években keresztülvezetettek, például: Új, Német és Ó-Palánka, Gajdobra, Bulkesz, Ó-Futak, Kulpin, Paraga, Pivnica, Tovarisoa és így körül, nem bánom menjünk kerületről-kerületre, még az egész Bácskát bejárjuk, vegyük elő a megőrzött okmányokat s ha nekem ily körülmények között csak egyetlen egy községet felmutat, a hol két hitelesítés volt elrendelve, akkor én önnek ennek ellenében ötvenet mutatok fel.

Ott is voltak foglalások, agyagásások stb. mint azt tetszett felhozni, de azért senkinek sem jutott észébe döntvények, felállítandó szabályok, gyakorlati követések után kapkodni. Miért? mert van erre törvény, utasítás.

Ad vocem döntvény! majdnem megfeledeztem volna rá, de hát lássuk miben gyökeredzik?

Bács községben egy párt keletkezett, a mely a legelőfelosztást kérelmezte.

Ennek következtében ugy tudom, hogy az osztó párt győzött, ki is adták nekik a kompetenciát. Megvagyok győződve, hogy mérnök kartársam mint működő mindent elkövetett, hogy az ön által el nem ismert hiteles okmányok birtokába jöjjen, de hát mi képp? E vármegyéknek nagyérdemű s Bács — nem tudom közönségét avagy egy pártját képviselő ügyvédje által — saját személyétől értesültem, hogy nem voltak hiteles okmányok, a melyeknek alapján lehetett volna a határvonalakat, a birtokrendezési alapot meghatározni. Mit tegyenek tehát?

Folyamodtak a kir. törvényszékhez, annak telekkönyvi hatóságához, sőt még Ó Eminenciaja a Birtoknok Érsekhez! és mi eredménye volt, még nyomára sem akadtak, ehhez járult még, hogy a zsellérek mennyisége és 3 hold föld miatt is volt a többi között a vita, per volt, mit kellett tehát tenni? felsőbb orvoslást kellett keresni.

Ily körülmények között tehát nem esodálom, hogy a kir. itelő tábla hiteles okmányok hiányában s miután a mérnök valami másolati térkép alapján (mert más nem volt) a legelőfelosztást is eszközölte s a midőn azt érvényesíteni kellett volna, az egész eljárást 1884. évből megsemmisítette és meghagyta az illető terepnek, tehát a közlegelőnek előbbi felmérését és meghitelesítését, miért? hogy megtudassék, vajlon meg van-e a peres kompetencia? és hogy legyen alap.

Csongor Mór,
mérnök.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Gaja közelében lévő „Susnyár“ nevű favágásomban különféle

épület és cser ölfajutányos árak mellett kapható.

Tisztelettel

Wamoscher Mihály,
Priglevica-Szt.-Iván.

Felügyelő bizottság jelentése.

Tisztelettel értesítjük a t. közgyűlést, miszerint intézetünk ügykezelését az 1885-iki üzletében a keresk. törvény értelmében a legszigorúbban ellenőriztük és törvényszabta teendőinket többször ejtett vizsgálat által gyakoroltuk, amidőn az ügyvitel helyességéről és a könyvelés pontosságáról magunknak meggyőződést szereztünk.

Vizsgálat alá vettük az 1885-ik évi zárszámadást és azt a fölvevő váltótárcsák kötvények-, valamint az intézeti könyvekkel megegyezőnek találtuk.

Az igazgatóság által előterjesztett haszon felosztási javaslatot — mely az alapszabályoknak megfelel — helyeselve, indítványozzuk e mérleget és haszonfelosztási javaslatot elfogadni és a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint részünkre megadni szíveskedjék.

A d. n. 1886. évi január hó 29-én.

A felügyelő bizottság:

Wolf József s. k.
elnök.

Ofner Adolf s. k.

Adler Zsigmond s. k.

Mérleg-számla 1886-ik évi január hó 1-én.

Tartozik.

Követel.

V a g y o n	Oszt. ért.		T e h e r	Oszt. ért.	
	frt	kr		frt	kr
Készpénz	15,391	30	Részvénytőke	50,000	—
Váltók	360,993	30	Tartaléktőke	29,631	65
Kötvények	55,681	23	Betétek	208,999	89
Zálogok	1,335	—	Tőkesítendő kamatok	5,902	11
Jelzálog-kötvények	81,779	15	Folyó számla	15,047	62
Bélyegelőleg	72	17	Folyó számla kamatok	82	66
Bútorzat	642	50	Visszeszámitolás	194,122	—
Értékpapír	65	—	Osztalék	131	15
Folyó számla	4,316	97	Tőkekamatadó	627	45
Ingatlan	220	—	Lakbér	50	—
			Jövedelem	15,902	09
				520,496	62

Fischer Lipót s. k.,
pénztárnok.

Goitein Lipót s. k.,
v. igazgató.

Reisch Antal s. k.,
könyvelő.

Ezen mérleg a kereskedelmi törvény 195. §-a értelmében átvizsgálatván, azt minden tételében helyesnek találtuk.
A d. n. 1885. évi január hó 28-án.

A felügyelő bizottság:

Wolf József s. k.,
elnök.

Ofner Adolf s. k.

Adler Zsigmond s. k.

377. sz.
1886.

2-2

Árverési hirdetmény.

Az apatini kincst. uradalomhoz tartozó **bogojevai kocsma és a gombosi révesárda, úgy az ott gyakorolt bor- és pálinkamérési jognak 1886. évi január hó 1-étől 1891. évi december hó 31-ig terjedő időre évi 2900 frt haszonbér** mint kiküldési ár mellett leendő bérbeadása iránt **Szegeden a kir. jószágigazgatóságnál folyó évi február hó 11. napján zárt irásos ajánlati versenytárgyalás** fog tartatni. A bérlet tárgyát képezi a bogojevai kocsma és község határában, — kivéve az ezen község határában elvonuló vasuti töltés irányára függőlegesen jobbra balra 200 ölnyi távolságra terjedő területet — és a gombosi révesárdaiban gyakorlandó bor- és pálinkamérési jog, valamint a bérlet tárgyából a fent jelzett módon kihalított területen létező s most fenálló Oláh-féle kocsmaiban gyakorolt bor- és pálinkamérési jog. Határozottan megjegyeztetik, hogy a kihalított ama vasuti területen levő Szokoly-féle házban és ezen kívül a netalán fenálló vagy ezentúl fölépitendő házakban az italmérési jog gyakorlása tiltva van, tehát ott az Oláh-féle kocsma kivéve, más épületekben italt kimérni senkinek sem szabad. A gombosi vasuti állomáson levő vendéglőben gyakorolt italmérési jog külön bérlet tárgyat képez és a vasuti vendéglősnek a vasuti vendéglőn kívül más magán épületekben italt kimérnie nem szabad. Az 50 kros bélyeggel és a kiküldési ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt irásos ajánlatok az árverés napjának délelőtti 10 órájáig a szegedi m. kir. jószágigazgatóságnál adandók be, s azokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó s határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s magát azoknak feltételül aláveti. Az árverési és szerződési feltételek az apatini kincstári ispánságnál és a szegedi kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utóajánlatok nem fogadhatók el. Szegeden, 1886. január hó 27-én. **M. kir. államjószágigazgatóság.** Utányomat nem díjaztatik.

Pályázat.

Petrovác mezővárosában, egy 350 frt fizetés-sel javadalmazott adó-végrehajtási állás betöltendő lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmazásukat bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket alólírott előjárókhöz folyó évi február hó 16-áig küldjék be.

A választás **folyó évi február hó 18-án** fog Petrovác községében megejtetni.

Végül megjegyeztetik, miszerint a hivatalos magyar nyelven kívül még a tót vagy szerb nyelvnek bírása is multhatatlanul megkívántatik.

Petrovác, 1886. évi január hó 27-én.

Szalay Károly,
jegyző.

3-3

Kovács János,
bíró.

Zombor, 1886. február hóban.

A ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR XVIII. rendes közgyűlése

1886. évi február hó 14-én délelőtti 10 órakor

az intézet tanácskozási termében fog megtartatni.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Igazgatói jelentés az 1885-ik évi üzlet eredményeiről.
3. Az 1885-ik évi számadások és mérleg jóváhagyása és a tiszta jövedelem feletti intézkedés.
4. A felügyelő bizottsági tagok újból választása 3 évre.
5. A választmány felének újból választása 2 évre.

Az 1885-ik évi mérleg és alulírott igazgatói jelentése a t. c. részvényesek által a közgyűlés előtti 8 napon át az intézet helyiségeiben betekinthezők.

Tisztelettel

Barthal József s. k.,
igazgató.

3-1

Vendéglői haszonbérlet.

Alulírt ezennel közhírré teszem, miszerint: Ó-Kanizsán, a piac közepén létező, több év óta vendéglőnek használt s tulajdonomat képező házamat, melyben 1 borívó, 1 kávéház, 1 ebédlő, 3 vendégszoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 alsóépületi mosókonyha és cselédszoba, 2 istálló, 1 kocsiszín s végül gyönyörűen parkírozott udvarkert van — **1886. évi április hó 24.** azaz: jövő szent György naptól kezdve három egymásután következő évekre haszonbérbe adom.

Megjegyzem: hogy a borívó, úgy a 3 vendégszoba és kávéház (biliarddal) a mai kor igényeire mérten van berendezve, melyeket a bérletnek vagy a mostani berendezéssel, vagy a nélkül adhatok át.

A bérleti feltételek megtudhatók nálam, mint tulajdonosnál.

Zentán, 1886. jan. 25

Homay János,

vendéglős a „Magyar király”-hoz.

3-2

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Szeghegy községben (3900 lakos) halálhözjárás folytán üresedésbe jött község orvosi állásra pályázat nyitattik, választási határnapul **f. évi február hó 25-ik napjának d. e. 9 órája** Szeghegy községéhez kitétetik.

Ezen állomással 500 frt fizetés, 30 kr. látogatási és halott kémlésért 20 kr. díj van egybekötve.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. értelmében folyamodványukat kellőleg felszerelve, hozzámm f. évi február hó 24-ig nyujtsák be, mivel később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolyán, 1886. január 17-én.

Artinger Ferenc,

tb. szolgabíró.

3-3

875. szám.

polg. 1886.

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék részéről ezenel közhírré tételük, miszerint a kulai kir. közjegyző **Kovácsfi Ágoston** lemondása folytán a közjegyzői teendők végzésére a fenérintett állás betöltésére, a szegedi kir. közjegyzői kamarának 23/1886. számú határozatával az 1874. évi XXXV. t. cikk 22. §-a értelmében helyettesül **Mezey Zsigmond** hódásági kir. közjegyző rendeltetvén ki, utóbb nevezett, helyettesi működését f. é. február hó 8-án kezdi meg.

Kir. törvényszék:

Zomborban, 1886. évi február hó 1-én.

Bielitzky Kálmán,
kir. törvényszéki jegyző.

Széchenyi József,
kir. törvényszéki elnök.

381. szám.

ex 1886.

Haszonbéri hirdetmény.

Ó-Sztrapár község tulajdonához tartozó volt kincstári pusztai földből 1800 kat. hold szántó folyó évi február hó 15., 16., 17., 18., 19. és 20. napján a helyszínen nyilvános árverésen, holdanként, vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben is egy évi időtartamra haszonbérbe adatni fog.

Bérlő köteles a vételárnak 10%-át azonnal, a hátralévő bérösszeget pedig f. é. október 1-én lefizetni.

Bővebb felvilágosítások az árverés megkezdése előtt a helyszínen, vagy pedig a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt készséggel nyujtatnak.

A kérdéses föld a kanálison innen s egy része a túloldalon Bresztovác és Veprovác községekkel határos.

Ó-Sztrapáron, 1886. évi január hó 31-én.

Brezoovszky Vazul — Gyurisits István
jegyző 3-1 bíró.

5255. sz.

tkvi 1885.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zombori Takarékpénztár végrehajtónak Adler Béla, Ignác és Vilmos végrehajtást szenvedők elleni 1500 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 576-ik számú tjkvben A. 1653-1657. hrsz. 418. öi. számú házra 291²/₅ □ öi. beltelekre 1960 frt becsértékben, — továbbá a zombori 225. stjkvben A. 1609-612. hrsz. 45 r. öi. számú házra és 1472²/₁₂ □ öi. beltelekre 2980 frt becsértékben, az utóbbi fekvőségre nézve a 163. §. értelmében a C. 2. alatt Radicevits szül. Gáspáris Katalin lakhatási jog fentartásával ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1886. évi február hó 23-ik napján délelőtti 9 órakor** a zombori kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál a kiküldött hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 196 frtot és 298 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1885. évi november hó 12-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.